

Θοδωρής Μαράκης

Στο Ριζοσπάστη 31 Μάρτη – 1 Απρίλη 2018 διαβάζουμε την κριτική του ΚΚΕ στην κριτική του ΝΑΡ («Πριν») για τις θέσεις του ΚΚΕ στο θέμα του πολέμου. Ο τίτλος του άρθρου: «Πασιφιστικός αποπλισμός του εργατικού κινήματος ή αποφασιστικός αγώνας;»

Το κύριο σημείο της κριτικής του ΚΚΕ προς το ΝΑΡ εστιάζεται στη παρακάτω θέση:

«Εξαντλώντας τη θέση του στο σύνθημα της “αποτροπής του πολέμου”, το ΝΑΡ προσπαθεί υποκριτικά να αποφύγει το φλέγον ερώτημα: “Τι κάνει” σε περίπτωση πολέμου, και πιο συγκεκριμένα –με βάση τα τωρινά δεδομένα– σε περίπτωση στρατιωτικής εισβολής. Μια τέτοια γραμμή [σ.σ.: όπως αυτή του ΝΑΡ] καταδικάζει το εργατικό κίνημα να βρεθεί απροετοίμαστο, βορά στους αστικούς σχεδιασμούς. Το οδηγεί σε σίγουρη ήττα, σε μια περίοδο όξυνσης του αγώνα αλλά πιθανότατα και της καταστολής. Σημαίνει παραίτηση στην πράξη από την ιδεολογική και οργανωτική προετοιμασία της εργατικής τάξης, που θα έχει ως αποτέλεσμα να συρθεί απλά ουρά της αστικής τάξης».

Συνεχίζει παρακάτω να ρωτά:

«Θα πει τελικά το ΝΑΡ τι θα κάνει σε περίπτωση πολεμικής εμπλοκής και με ισχυρή πιθανότητα εισβολής; Σε περίπτωση επιστράτευσης; Η μήπως τα αποκλείουν όλα αυτά ακόμη και ως ενδεχόμενα; Το “Δίκτυο Σπάρτακος”, μάλιστα, αποτυπώνοντας τις απόψεις του ευρύτερου “χώρου”, λέει: “Δεν πολεμάμε για βραχονησίδες και πετρέλαια”».

Όμως τα ερωτήματα που τίθενται πιο πάνω ισχύουν όχι μόνο για το ΝΑΡ και άλλες οργανώσεις της Αριστεράς αλλά και για το ΚΚΕ, το οποίο παρότι θέτει τα ερωτήματα στην πραγματικότητα δεν τα απαντά! Στην καλύτερη περίπτωση οι «απαντήσεις» του γεννούν ερωτήματα παρά ξεκαθαρίζουν την εικόνα.

Για να βρούμε κάποια άκρη σ' αυτό το σύνθετο θέμα, καλό είναι να ξεκινήσουμε με μια αναφορά από τον ίδιο τον **Λένιν** (το 1914, σε σχέση με τον α' παγκόσμιο πόλεμο):

«Αφού ο πόλεμος άρχισε, είναι αδιανόητο να τον αποφύγεις. Πρέπει να πας στον πόλεμο και να κάνεις τη δουλειά του σοσιαλιστή».
(Άπαντα, Τόμος 26, σελ. 35)

Πώς προσεγγίζει το ζήτημα το ΚΚΕ; Πώς βοηθάει το εργατικό κίνημα και ιδιαίτερα τη νεολαϊστική πρωτοπορία να σχηματίσει καθαρή εικόνα των καθηκόντων του;

Γράφει:

«Ο αγώνας όμως σε Ελλάδα και Τουρκία για το απαραβίαστο των συνόρων απαιτεί την αποφασιστική παρέμβαση του λαϊκού παράγοντα και στις δύο χώρες. Το ΝΑΡ βλέπει μόνο την αστική τάξη να πρωταγωνιστεί και τους λαούς στη γωνία».

«Αποφασιστική παρέμβαση του λαϊκού παράγοντα και στις δύο χώρες...» - πολύ σωστά. Όμως, για να έχουμε «αποφασιστική παρέμβαση», «για το απαραβίαστο των συνόρων», κλπ, οι λαοί «σε Ελλάδα και Τουρκία» θα πρέπει πρώτα να έχουν συμφωνήσει για τα όρια των συνόρων, να έχουν κοινή άποψη για τα κυριαρχικά δικαιώματα κλπ. Συγκεκριμένα δηλαδή να υπάρχει συμφωνία για τα χωρικά ύδατα, αν θα είναι 6 ή 12 μίλια, για την υφαλοκρηπίδα, για την ΑΟΖ, για τον εναέριο χώρο, για το Κυπριακό! Έχουν; Δεν νομίζουμε!

Το ΚΚΕ, προτού καλέσει τους λαούς να παρέμβουν, πρέπει πρώτα να έχει προτάσεις πάνω σε όλα τα σχετικά θέματα, προτάσεις που να τις απευθύνει στις αριστερές οργανώσεις και τα κινήματα του Τουρκικού λαού, και αφού επιτευχθεί

συμφωνία πάνω σ' αυτά, στη βάση αυτής της συμφωνίας να καλέσει μαζί με την τουρκική Αριστερά και τα κινήματα, κοινές δράσεις και κοινούς αγώνες, για να γίνει πραγματικότητα η «αποφασιστική παρέμβαση του λαϊκού παράγοντα».

Η φιλία των λαών και η συνεργασία δεν χτίζεται αφηρημένα, αλλά πάνω σε υλικές βάσεις, πάνω στη βάση κοινών συμφερόντων. Ποια είναι αυτά τα κοινά συμφέροντα;

«Το ΚΚΕ υποστηρίζει ότι οι λαοί δεν έχουνε τίποτα να χωρίσουν μεταξύ τους, και με αυτήν την έννοια υπερασπιζόμαστε τη σταθερότητα των συνόρων...»

Αυτό είναι γενικά σωστό, αλλά πολύ αφηρημένο! Δεν απαντά στα συγκεκριμένα ζητήματα και διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στις δύο χώρες: Αιγαίο, υφαλοκρηπίδα, γκρίζες ζώνες, χωρικά ύδατα, ΑΟΖ, Κύπρος.

Ας μην ξεχνάμε πως εδαφικές διαφορές είχαν οδηγήσει στο παρελθόν σε πολέμους ανάμεσα σε χώρες του (αν)υπαρκτού σοσιαλισμού: Σοβιετική Ένωση και Κίνα, Κίνα και Βιετνάμ, Βιετνάμ και Καμπότζη, κ.α!

«Απλά» οι λαοί έχουν την δυνατότητα, καθοδηγούμενοι από τη διεθνιστική Αριστερά (και όχι την «πατριωτική Αριστερά») να συνεννοηθούν και να συνεργαστούν για την από κοινού αξιοποίηση του πλούτου, πέρα από σύνορα και κυριαρχικά δικαιώματα. Κάτι που οι άρχουσες καπιταλιστικές τάξεις δεν μπορούν να κάνουν. Η λαϊκή παρέμβαση είναι απαραίτητη, διαφορετικά οι πόλεμοι είναι αναπόφευκτοι και οι λαοί θα παραμείνουν ουρά του Ιμπεριαλισμού, των επιδιώξεων της αστικής τους τάξης.

Η Αριστερά στους δύο λαούς, πρέπει να παρέμβει, να υιοθετήσει κοινές θέσεις πάνω στα προβλήματα που χωρίζουν τις δύο χώρες, να προβάλει και να προτείνει αυτές τις θέσεις στα εργατικά κινήματα, να αναπτύξει κοινούς αγώνες, να συγκρουστεί με την δική της άρχουσα τάξη η οποία θα είναι σίγουρα απέναντι και να θέσει το στόχο της ανατροπής της, σαν το μόνο τρόπο να υιοθετηθούν οι προτάσεις της και να γίνει πραγματικότητα η ειρήνη!

Με άλλα λόγια η «αποφασιστική παρέμβαση», η «φιλία και η συνεργασία των λαών», μπορούν να χτιστούν μόνο πάνω στη βάση της πάλης για το σοσιαλισμό, και της προοπτικής μιας σοσιαλιστικής ομοσπονδίας της Ελλάδας της Τουρκίας και της Κύπρου στα πλαίσια του ευρύτερου στόχου μιας σοσιαλιστικής ενωμένης Ευρώπης.

Πώς αντιμετωπίζει το ΚΚΕ αυτό το θέμα; Γράφει ο αρθρογράφος:

«Το ΚΚΕ δεν αδιαφορεί ούτε για το απαραβίαστο των συνόρων, ούτε για την εδαφική ακεραιότητα και τα κυριαρχικά δικαιώματα. Γι' αυτό και επιδιώκει να πρωταγωνιστήσει στη λαϊκή πάλη. Ούτε αδιαφορεί γενικά για τις πλουτοπαραγωγικές πηγές της χώρας, τα κοιτάσματα πετρελαίου κλπ. Αδιαφορεί γι' αυτά μόνο όποιος θεωρεί δεδομένο ότι, είτε έτσι είτε αλλιώς, θα τα εκμεταλλεύεται κάποιο εγχώριο μονοπώλιο ή κάποια "ΕχxonMobil", μια λογική που ουσιαστικά διευκολύνει τους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς συνεκμετάλλευσης του Αιγαίου υπό την ομπρέλα ΝΑΤΟ-ΗΠΑ.

»Αδιαφορεί για όλα αυτά, τελικά, όποιος δεν σκοπεύει να παλέψει για την εργατική εξουσία που θα στηριχτεί στις παραγωγικές δυνατότητες της χώρας και θα τις αξιοποιήσει στο έπακρο για τη λαϊκή ευημερία.

«Λιποταξία από την ταξική πάλη ή ο λαός πρωταγωνιστής στον αγώνα ενάντια στην εξουσία του κεφαλαίου;

»...ώστε η αστική εξουσία, που έστειλε τους λαούς να αλληλοσκοτώνονται, να μην βγει "αλώβητη" από τον πόλεμο και να μην επιστρέψουμε στον αντιλαϊκό βάλτο της ιμπεριαλιστικής "ειρήνης" και της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης.

»Το ΚΚΕ καλεί από τώρα σε δυσπιστία απέναντι στην αστική κυβέρνηση που διεξάγει τον πόλεμο και επισημαίνει ότι "επιστέγασμα και έπαθλο αυτής της πάλης πρέπει και μπορεί να είναι η λαϊκή εξουσία". Καλλιεργεί δηλαδή από σήμερα τους όρους ώστε η αγανάκτηση να στραφεί σε αυτούς που οφείλονται για το σφαγείο των λαών».

Και όλα τα παραπάνω καταλήγει να τα ενισχύει με ένα απόσπασμα από τον Λένιν:

«Η άρνηση της στρατιωτικής υπηρεσίας, η απεργία ενάντια στον πόλεμο κτλ, δεν είναι παρά ανοησία, ανίσχυρο και ανανδρο όνειρο άοπλου αγώνα ενάντια στην εξοπλισμένη αστική τάξη».

(Άπαντα, τόμος 26 σελ 41)

Δεν ξέρουμε τι κατάλαβε ο αναγνώστης από την παράθεση των παραπάνω θέσεων του ΚΚΕ, αλλά εμείς μάλλον μπερδευτήκαμε. Πώς, δηλαδή, θα συνδυαστεί η υπεράσπιση των «κυριαρχικών δικαιωμάτων» (πράγμα που σημαίνει πως το ΚΚΕ καλεί τα μέλη του να πολεμήσουν για να τα υπερασπίσουν) με την «κοινή πάλη των λαών Ελλάδας-Τουρκίας».

Σ' αυτό το βασικό ερώτημα, του πώς θα συνδυαστεί η κοινή πάλη των λαών με την υπεράσπιση (φυσικά και από τις δύο πλευρές) των «κυριαρχικών δικαιωμάτων», η απάντηση του αρθρογράφου είναι:

«Όποιος ζητάει από το ΚΚΕ περισσότερες και πιο λεπτομερείς "διευκρινίσεις" για τη δράση του, μόνο αφέλης ή πονηρός είναι...».

Ο Λένιν σε αντίθεση με το ΚΚΕ έδινε στα γραπτά του «περισσότερες και πιο λεπτομερείς "διευκρινίσεις" για τη δράση του» και δεν έβλεπε σ' αυτό πονηριά και αφέλεια!!

Μελετήστε σύντροφοι του ΚΚΕ τα γραπτά του Λένιν (στον τόμο 26 των Απάντων του) και θα το διαπιστώσετε! Θα καταλάβετε τι σημαίνει το: **«Πρέπει να πας στον πόλεμο και να κάνεις τη δουλειά του σοσιαλιστή».**

Τι σημαίνει αυτό για το θέμα της φιλίας και της συνεργασίας των λαών, για το θέμα των συνόρων και των κυριαρχικών δικαιωμάτων;

Ο Λένιν μας δίνει «πιο λεπτομερείς διευκρινίσεις»:

«Το σοσιαλιστικό κίνημα δεν μπορεί να νικήσει μέσα στα πλαίσια της πατρίδας. Δημιουργεί νέες ανώτερες μορφές συμβίωσης των ανθρώπων, όπου οι νόμιμες ανάγκες και οι προοδευτικές τάσεις των εργαζομένων μαζών κάθε εθνότητας θα ικανοποιηθούν για πρώτη φορά σε μια διεθνική ενότητα με τον όρο ότι θα εκμηδενιστούν οι σημερινοί εθνικοί φραγμοί.

Στις προσπάθειες της σύγχρονης αστικής τάξης να διαιρέσει και να χωρίσει τους εργάτες με υποκριτικές επικλήσεις για “υπεράσπιση της πατρίδας” οι συνειδητοί εργάτες θα απαντήσουν με νέες και επανειλημμένες προσπάθειες για την πραγματοποίηση της ενότητας των εργατών των διαφόρων εθνών στον αγώνα για την ανατροπή της κυριαρχίας της αστικής τάξης όλων των εθνών».

Μετά από αυτά, ας πάμε σε αυτά που μας λέει ο αρθρογράφος:

«Το ΚΚΕ δεν αδιαφορεί για το απαραβίαστο των συνόρων κλπ. Γι’ αυτό και επιδιώκει να πρωταγωνιστήσει στη λαϊκή πάλη».

Ποιο είναι το συμπέρασμα; Μπέρδεμα!

Το «δεν αδιαφορεί» σημαίνει ότι το ΚΚΕ πάει στον πόλεμο. Κατανοητό, αφού «όλοι θα πάνε», αφού ο πόλεμος είναι πια η πραγματικότητα που οι άνθρωποι ζουν καθημερινά... Το «γι’ αυτό επιδιώκει να πρωταγωνιστήσει στη λαϊκή πάλη» πώς κολλάει;

Εμείς λέμε ότι: Η λαϊκή πάλη στη αρχή του πολέμου θα έχει αμβλυνθεί γιατί θα έχει επικαλυφθεί από το κύμα του εθνικισμού. Σ’ αυτό το κύμα του εθνικισμού το ΚΚΕ λέει πως θα επιδιώκει να παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο – μαζί δηλαδή με τους εθνικιστές όλων των αποχρώσεων και η πατριωτική/εθνικιστική Αριστερά!!

Σ’ αυτές τις συνθήκες η διεθνιστική Αριστερά θα πηγαίνει κόντρα στο ρεύμα. Τότε δεν θα μιλάμε για λαϊκή πάλη αλλά για πάλη μια μειοψηφίας, της συνειδητής πρωτοπορίας, η οποία θα είναι απομονωμένη από τα βασικά ρεύματα στις λαϊκές μάζες και την κοινωνία. Αλλά θα συνεχίζει να παλεύει προπαγανδιστικά ενάντια στον πόλεμο, να εξηγεί τις αιτίες του πολέμου και γενικά δεν θα υποστέλλει τα ζητήματα της ταξικής πάλης. Θα παλεύει ενάντια στη «δική μας άρχουσα τάξη» εξηγώντας υπομονετικά αυτά τα καθήκοντα στις λαϊκές μάζες.

Το ΚΚΕ τι θα κάνει; Θα ακολουθήσει μια παρόμοια πολιτική; Θα πρωταγωνιστήσει σ’ αυτή την προσπάθεια; Η απάντηση, όπως αναφέραμε πιο πάνω, είναι:

«Όποιος ζητάει από το ΚΚΕ περισσότερες και πιο λεπτομερείς “διευκρινίσεις” για τη δράση του, μόνο αφελής ή πονηρός είναι....»

Σε περίπτωση που το πολεμικό επεισόδιο έχει διάρκεια, μετατραπεί σε πόλεμο με πολλούς νεκρούς, τραυματίες και πληγωμένους είναι βέβαιο ότι το κύμα του εθνικισμού θα καταλαγιάσει και τα ταξικά προβλήματα θα έρθουν στην επιφάνεια ιδιαίτερα οξυμένα.

Τότε θα έχουμε την παρέμβαση του λαϊκού παράγοντα και την ένταση της ταξικής πάλης. Ο πόλεμος θα δημιουργήσει μύρια δεινά σε φαντάρους και σε λαό. Το ΚΚΕ θα πρωταγωνιστήσει στην αντίδραση των φαντάρων στις συνθήκες ζωής στο στρατό; Εναντία στις αυθαιρεσίες και τα προνόμια των αξιωματικών; Εναντία στην απόκρυψη των τροφίμων και την ακρίβεια; Για εργατικό και κοινωνικό έλεγχο στις επιχειρήσεις που έχουν να κάνουν με την επιβίωση του λαού; Για ειρήνη χωρίς προσαρτήσεις;

Αυτά τα ερωτήματα και άλλα πολλά που έχουν να κάνουν με τα οξυμένα προβλήματα που θα προκύψουν σαν αποτέλεσμα του πολέμου, δεν είναι «λεπτομερείς διευκρινίσεις» από «αφελείς και πονηρούς». Είναι τα ζητήματα τα οποία αποτελούν τη βάση πάνω στην οποία πρέπει να παλέψει το εργατικό-λαϊκό κίνημα για «να μην βγει “αλώβητη” η αστική εξουσία, που έστειλε τους λαούς να αλληλοσκοτώνονται» για να έχουμε «επιστέγασμα και έπαθλο αυτής της πάλης», τη «Λαϊκή εξουσία».

Είναι αλήθεια ότι δεν είναι δυνατό να γνωρίζουμε από σήμερα την ακριβή μορφή των εξελίξεων. Αλλά μπορούμε να μιλήσουμε για το τι κάνουμε σε περίπτωση πολέμου σε γενικές γραμμές, έτσι ώστε να προετοιμαστούν τα μέλη και τα στελέχη της Αριστεράς και του κινήματος για να αντιμετωπίσουν τις ισχυρές κοινωνικές πιέσεις που αναπόφευκτα θα δεχθούν.

Είναι σωστό αυτό που επισημαίνει ο αρθρογράφος, ότι: «ο αγώνας του εργατικού κινήματος, σε τέτοιες συνθήκες έχει και διαφορετικές φάσεις και συγκεκριμένη κλιμάκωση. Ούτε η γενικότερη κατάσταση ούτε η κατάσταση του λαού είναι ίδια πριν το πόλεμο, στο ξεκίνημα ενός πολέμου, στην εξέλιξη και τη διάρκειά του».

Ωστόσο στην ανάπτυξη του άρθρου, στην απάντηση στο ερώτημα που θέτει στο NAP: «πώς πρέπει να σταθεί κανείς στην περίπτωση που τελικά ο πόλεμος δεν αποτραπεί», το άρθρο

του ΚΚΕ περιορίζεται στο ξεκίνημα του πολέμου, όπου δηλώνει ότι το ΚΚΕ θα πάει στον πόλεμο. Μετά... κενό!

Δεν βλέπουμε πουθενά να παίρνει καθαρή θέση ότι κατά την εξέλιξη και τη διάρκεια του πολέμου οι πρωτοπόροι δεν αναστέλλουν την ταξική πάλη στο όνομα της υπεράσπισης της πατρίδας αλλά αντίθετα προσπαθούν να την οξύνουν με τελικό στόχο την ανατροπή της άρχουσας τάξης.

Αυτά είναι που το ΚΚΕ θεωρεί μάλλον «πιο λεπτομερείς διευκρινήσεις»... Στην πραγματικότητα αυτά είναι κρίσιμα ζητήματα τα οποία έχουν να κάνουν με το μεταβατικό πρόγραμμα που οδηγεί τη συνείδηση και την δράση των μαζών στο «επιστέγασμα και έπαθλο», όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο αρθρογράφος, της Λαϊκής Εξουσίας.

Κατά συνέπεια ο αρθρογράφος πράττει αυτό για το οποίο κατηγορεί το ΝΑΡ ότι:

«...κρύβει πίσω από αντικαπιταλιστικές γενικολογίες μια γραμμή που στέκεται σε πασιφιστικά καλέσματα, χωρίς την παραμικρή επεξεργασία για τα συγκεκριμένα καθήκοντα ώστε να στραφεί η εργατική τάξη ενάντια στον πραγματικό της αντίπαλο, που είναι η τάξη που την εκμεταλλεύεται»

Σε κανένα σημείο στην πορεία του άρθρου του στελέχους του ΚΚΕ δεν προτείνονται συγκεκριμένα καθήκοντα «στην εξέλιξη και στη διάρκεια» του πολέμου,

«ώστε να στραφεί η εργατική τάξη ενάντια στον πραγματικό της αντίπαλο, που είναι η τάξη που την εκμεταλλεύεται...»

Εκτός και αν τα συγκεκριμένα καθήκοντα για το ΚΚΕ αρχίζουν και τελειώνουν με:

«Το ΚΚΕ δεν αδιαφορεί ούτε για το απαραβίαστο των συνόρων, ούτε για την εδαφική ακεραιότητα και τα κυριαρχικά δικαιώματα». Κλπ, κλπ...

Οπότε, όπερ έδει δείξει...

Υ.Γ. Δεν συμφωνούμε με την κριτική του ΚΚΕ προς το ΝΑΡ